

Inleiding bij artikelenreeks over activiteitentheorie van Engeström

Yrjö Engeström | Activiteitentheorie | Conferentie 9 oktober 2017

KPC Groep heeft op 9 oktober 2017 de Finse hoogleraar Yrjö Engeström te gast. Engeström is binnen en buiten het onderwijs een wereldvermaarde denker op het gebied van leren en organiseren. Tijdens de conferentie die door KPC groep op 9 oktober op de Dreef in Amsterdam, een school van praktijkonderwijs organiseert gaat Engeström met “teacher leaders”, schooldirecteuren en onderwijsbestuurder, docenten en adviseurs in gesprek. Daarnaast gaan workshophouders van binnen en buiten KPC Groep met de deelnemers hands-on aan de slag met een praktisch probleem uit de onderwijspraktijk.

Ambitie van KPC Groep

KPC Groep stelt zich ten doel om het leren in scholen te verbeteren. Daarbij gaat het om het onderwijs aan onze kinderen, maar ook om het professionaliseren van leraren en het ontwikkelen van professionele ruimte en de school als lerende organisatie. Deze ambitie vertaalt KPC Groep in hand-on activiteiten in scholen, waar adviseurs in co-creatie met leraren, schoolleiders en belanghebbenden zoals leerlingen, ouders, bedrijfsleven en de overheid zich inzetten om goed onderwijs te ontwikkelen. Daarnaast investeert KPC Groep in praktijkgericht onderzoek. Bijvoorbeeld door mee te doen aan landelijke onderzoeksprogramma's, door lectoraten te vervullen en door onderzoek dat door de adviesgroepen primair en voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs wordt uitgevoerd is samenwerking met leerlingen, leraren, schoolleiders en besturen

Activiteitentheorie als praktijktheorie in projecten van KPC Groep

In verschillende projecten van KPC Groep maken we gebruik gemaakt van het activiteitensysteemmodel van de Yrjö Engeström. Zo deden we met behulp van dit model onderzoek naar de ontwikkeling van een academische basisschool, de ontwikkeling van 10-14 onderwijs, de ontwikkeling van professionele ruimte in het voortgezet onderwijs en naar de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven in het MBO. In verschillende opleidingsprogramma's Master Leren & Innoveren worden professional Masters opgeleid in het gebruik van het model om een scherpe analyse te maken van de context waarbinnen zij hun onderzoek. Bij het onderzoek naar professionele ruimte hielp het model ons om te begrijpen hoe

professionele ruimte wordt gevormd en welke fricties zich daarbij voordoen in de school, tussen mensen en groepen mensen. Bij de ontwikkeling van de academische basisschool, het onderzoek naar de ontwikkeling van 10-14 onderwijs en de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven ging het om het ontdekken van mogelijkheden en belemmeringen bij de vorming van slimme netwerken tussen organisaties

Artikelenreeks over activiteitentheorie Engeström

In 2016 maakte Ton Bruining een reeks artikelen over het activiteitentheorie die hij vanuit KPC Groep in zijn onderzoeksprojecten en verandertrajecten gebruikt.

- Bruining, T. (2016a). Leren van fricties. *Opleiding & Ontwikkeling* (29) 1, pp. 28-32.
- Bruining, T. (2016b). De Change Lab methode. *Opleiding & Ontwikkeling* (29) 2, pp. 33-37.
- Bruining, T. (2016c). Duurzaam ontwikkelen met de activiteitentheorie. *Opleiding & Ontwikkeling* (29) 3, pp. 28-13

Dr. Ton Bruining is algemeen directeur van KPC Groep. Daarnaast is hij als adviseur en onderzoeker in verschillende sectoren van het onderwijs werkzaam, waarbij het mbo zijn thuishaven is. Vanuit KPC Groep is Ton Bruining als lector Master Leiderschap in Onderwijs verbonden aan Avans Hogeschool. Daarnaast is hij redacteur van het HRD magazine Opleiding & Ontwikkeling

KPC Groep

Verstand van Leren
Gevoel voor mensen

Over het drieluik

In het drieluik wordt ingegaan op de activiteitensysteemtheorie. In het eerste artikel wordt de derde generatie activiteitentheorie van Engeström uiteengezet. In het tweede artikel ingegaan op het “Change lab”, een verandermethode met behulp van Engeström’s systeemmodel. In het derde artikel komt Engeström in een interview zelf aan het woord. Hij gaat onder meer in op de ontwikkeling van de samenleving, de noodzaak om de vorming van complexe netwerken te begrijpen en de ambitie om daarvoor zijn theorie verder te ontwikkelen.

Het activiteitensysteemmodel van Engeström is een bijzonder model. Het is een tamelijk eenvoudig model over de vorming van een cultuur. Verwacht echter geen simpele invuloefening. Het model is namelijk niet zo eenvoudig in zijn toepassing. Je moet goed weten met welke ontwikkeling je bezig bent, je moet een drive hebben om meer van je onderwerp en de context te weten te willen komen en je moet het vermogen hebben om het model daarbij als een gouden snede in te zetten.

Meer weten?

Onze contactpersoon is:

Ton Bruining
06-53221513
t.bruining@kpcgroep.nl

KPC Groep

Verstand van leren
Gevoel voor mensen